

سنگ و گل را کند از بمن نظر لعل و عقیق
هر که قدر نفس باد یمانی دانست

صفحه از: علیرضا بهرامی

صفحه آخر

■ همشهری آنلاین: www.hamshahronline.ir

■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahronline.ir

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (مج)، کوچه شهید سید کمال قریشی، شماره ۱۴

■ کد پستی ۴۵۹۵۴-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵۵۴۶۶

■ تلفن: ۲۲۰۲۳۰۰۰، ۳۳۰۲۳۰۰۰، ۲۲۰۴۶۰۴۶

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری

■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار

■ دبیر تحریریه:

سید مجتبی صادقی

■ معاونان سردبیر:

شهرام فرهنگي، علی عمادی

شاهین امین، حامد قوقانی

■ مدیر فنی: حامد یزدانی

■ مدیر هنری: مهدی سلامی

■ دبیر عکس: امیر پناهیور

■ سیاسی و دیپلماتیک:

■ مدیر: حسین ارجلو

■ شهرنگار:

■ مدیر: پروانه بهرام نژاد

■ دبیر: مریم باقرپور

■ اقتصاد:

■ مدیر: حسین لطفی

■ دبیر: مریم موسی پور

■ تماشگر:

■ مدیر: امیر محمد یعقوب پور

■ دبیر: لیلی خرسند

■ سرزمین من:

■ مدیر: سیده زهرا عباسی

■ تندرستی:

■ مدیر: عیسی محمدی

■ دبیر: مریم سرخوش

■ سرخ:

■ مدیر: جواد عزیزی

■ دبیر: جواد جعفری

■ دانستنیها:

■ مدیر: ساسان شادمان

■ دبیر: زهرا خلجی

■ جامعه:

■ مدیر: شهسود مطایبی

■ گزارش:

■ مدیر: مسعود میر

■ دبیر: فاطمه سسگری نیا

■ ۳۴ (سینما و تلویزیون):

■ مدیر: سعید روثی

■ دبیر: علیرضا محمودی

■ صفحه آخر:

■ دبیر: جواد نصرتی

■ طرح و گرافیک:

■ دبیر: محمد علی حلیمی

تهران مصور

داستان ۲ تکیه قدیمی تهران

تکیه‌ها و حسینیه‌های تهران که عمدتاً برای ایام عزاداری ماه‌های محرم و صفر در تهران بنا شده‌اند، در این شهر پیشینه چندین دهه‌ای دارند. تکیه‌ها و حسینیه‌هایی که بیشتر به نام صنوف، اقوام و محله‌های قدیمی پایتخت معروفند از بدو تبدیل تهران به شهر قدمت دارند. مثل تکیه شورف‌ها، سوپورها، بزازها، خراط‌ها... که هر کدام داستانی را در دل خود دارند. یکی از تکاپای صنفی خاص و البته قدیمی تهران که عاشقان اهل بیت و ائمه را در روزهای عزای سیدالشهدا(ع)، دور هم جمع می‌کند تکیه سوپورها(مسجد شیخ علی) در محله دزاشیب است که از گذشته تا حال همه آن را به همین نام می‌شناسند. آن زمان که آبادی‌های کوچک و بزرگ شمیران را تشکیل می‌داد، آشپخ علی شریعتمدار استرآبادی از جمله افراد نیکوکاری بود که در گوشه باغش محلی را برای برپایی نماز اختصاص داده بود. کشاورزان و باغبان‌ها هنگام نماز به باغ آشپخ علی می‌آمدند و به او اقتدا می‌کردند. آشپخ علی قریب یک قرن پیش این نمازخانه کوچک را برای مسجد وقف کرد. در دهه ۵۰ نایب تقی صالحی که بزرگ سوپورهای (رفتگران) آن روزگار بود، در نمازخانه این باغ پیشنهاد شکل‌گیری هیئتی از سوپورها را داد. در آن زمان این هیئت به رسمیت شناخته شد. او سوپورهای شمیران را دروهم جمع می‌کرد تا در این گوشه باغ در دزاشیب، عزاداری محرم‌شان را به‌جا بیاورد. هنوز برخی وسایل اولیه مورد استفاده قرار می‌گیرد، هر چند بخش‌هایی از آن بر اثر مرمت‌های چندباره تخریب شده‌است.

یکی دیگر از تکیه‌های قدیمی تهران تکیه شورف‌ها در میدان قزوین است. حدود ۷۷ سال پیش شورف‌های خط تهران- کرج تصمیم گرفتند، تکیه‌ای را که زمانی برای دل خودشان راه انداخته بودند در میدان قزوین همگانی کنند. این تکیه در سال ۱۳۲۴ در گاراژهای مسافربری میدان قزوین تهران توسط شورف‌هایی که مسافربری می‌کردند، در یک کوچه نه‌چندان پر رفت‌وآمد برپا شده بود، اما کمی بعد نسل سوم شورف‌ها این تکیه را در داخل گاراژ برپا کردند و آن را گسترش دادند. در این تکیه ۱۰ شب تریزه برگزار می‌شود.

هر راننده‌ای که گذرش به این سمت‌ها می‌افتد، اجازه دهد نام تکیه شورف‌ها به این راحتی‌ها از تاریخچه تکیه‌های پایتخت، حذف شود. نقاشی‌های قهوه‌خانه‌ای باارزشی که بعد از ۷۰ سال بر دیوارهای تکیه شورف‌ها باقی مانده، این تکیه را تبدیل به موزه آیینی مذهبی کرده‌است. تعمیرگاه‌های گاراژ اسلامی که محل برپایی تکیه شورف‌هاست در دهه اول محرم به‌مدت ۱۳ شب تعطیل می‌شوند.

در گذشته هر محله تهران تکیه مربوط به خود را داشت که تکیه نفرآباد، ارگ، چاله حصار، هفت‌تن، عودلاجان، کرمانی‌ها، سرپولک، درخونگاه، عرب‌ها، حاج و کبیل و سادات اخوی، دولت و تهریش از این جمله هستند. اگر چه اغلب تکیه‌های تهران شاید حال و هوایشان همانی باشد که چنددهه پیش بود، اما شکل و شمایل آنها خیلی حفظ نشده‌است. مرور حوادث تاریخی و البته جمعیت بالای عزاداران در این سال‌ها، چهره متفاوتی از تکیه‌ها را در مقایسه با گذشته نشان می‌دهد.

هدایت در قلب پایتخت

گزارش تصویری از مجلس عزای ابا عبدالله^ع در حسینیه هدایت تهران

می‌گویند اعراب جنگ را در ۴ ماه حرام می‌دانستند؛ ذیقعد، ذیحجه، محرم و رجب و اگر آقبیله در حال جنگ باهم بودند و به این ماه‌ها برمی‌خوردند، جنگ را متوقف می‌کردند، اما

برای اینکه خودشان و همگان بدانند این صلح، موقتی است و تا این ماه‌ها در گذرند، باز دوباره جنگ آغاز خواهد شد، پرچی سرخ بر خیمه رئیس آقبیله برمی‌افراشتند. حالا سال‌هاست پس از قیام عاشورا حسیننی در سال ۶۱ هجری، بیرقی سرخ بر بالای گنبد حسین(ع) به اهتزاز در آمده‌است؛ پرچی سرخ با این مفهوم که صدای عدالت‌خواهی و حق‌طلبی هنوز که هنوز است پاید جاست؛ با این مفهوم که کاروان حسین(ع) نتنها در محرم، بلکه در همه روزها، ماه‌ها و سال‌ها در حال حرکت است و فریاد امام(ع) و یارانش همواره به گوش می‌رسد که با صدای بلند می‌گویند: «هل من ناصر ینصرنی؟» آیا کسی هست که راه حق و حقیقت، مرا یاری کند؟

و شاید در این ایام، فلسفه تشکیل هیئت‌های مذهبی و برپا شدن شور حسینی همین است:

سید سرخ طباطبایی بور

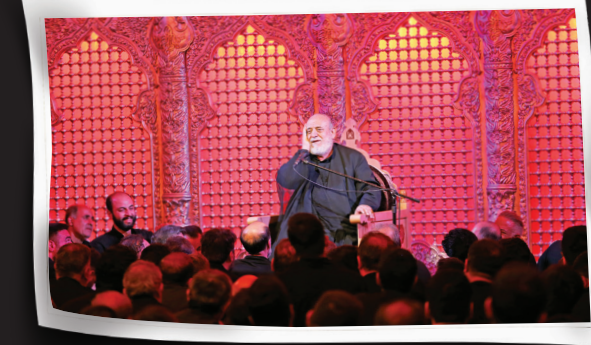
وقتی شیعه گناه می‌کند، او را در نمی‌کنند. امام صادق(ع) می‌فرماید یکی از کسانی که برای گناه شمار در عالم ملکوت استغفار می‌کند، حسین(ع) ماست. روایت شده امام حسین(ع) علاوه بر خودش از جدش، پدر، مادر و برادرش هم برای شما طلب آمرزش می‌کند.

می‌گویند وقتی هر شب جمعه، روح پاک حضرت زهرا(س) همراه با دیگر ائمه و اولیای به‌کربلا می‌آید، اگر بگوید که حسین(ع) من چه شد؟ فرشتگان جرات نمی‌کنند برده را کنار بزنند و گوید قلنگاه را به او نشان بدهند. اگر چشم زهرا بیفتد به خاک آبینند جگر گوشه‌اش خاک‌چاک...

دهه عاشورا را با دعا برای شهدای این ایام، به‌خصوص سردارانی که مظلومانه به شهادت رسیدند، آغاز می‌کنیم و دعا برای ملتی که به آیه «و تعاونوا علی البر و التقوی» عمل کردند؛ ملتی که در مسائل اخیر، سبیر از خود نشان دادند.

همیشه باید منتظر (مرگ) بود، باید هر لحظه پرونده‌ات پاک باشد که اگر ملک‌الموت گفت می‌خواهم تو را ببرم، با خنده بگویی بپرا حتی در نو جوانی! شیعه باید وصیتش زیر متکایش باشد.

به خدا قسم که بین عقل، قلب، روح و جان ما و عقل، قلب، روح و جان اهل‌بیت(ع)، از تباط برقرار کرده‌اند. گاهی رخ داده که با دستگاه امام حسین(ع) فخر کنید و بروید، اما به‌خاطر همین از تباط دوباره باز خواهید گشت.

خداوند وقتی مؤمنین را خلق می‌کرد، محبت حسین(ع) را که مانند سری از اسرار الهی است، در قلب آنها قرار داد؛ یعنی قلب مؤمنین معنن است؛ معدنی الهی که در آن گوهری بی‌نظیر مثل عشق به ابا عبدالله(ع) است. خاک دل آن روز که می‌بیفتند / شبنمی از عشق در آن ریختند.

تهران نامه

تصویری تاریخی از هیئت آل احمد

هیئت آل احمد یکی از هیئات عزاداری قدیمی محله باچنار تهران و پاتوق علما، عاظم و روحانیون تهران قدیم بود. این هیئت بر مخاطب توسط آیت‌الله حاج سیداحمد طالقانی تأسیس شد و جوانان بسیاری را شایسته مجالس روضه ابا عبدالله الحسین(ع) کرد. مرحوم آیت‌الله حاج سیداحمد طالقانی (آل احمد) پدر جلال آل احمد از نویسندگان برجسته معاصر ایران، یکی از علمای معروف و بانفوذ تهران و پیشماز مساجد باچنار و لیاسچی بود. آیت‌الله علاوه بر اینکه در خانه‌اش به وقت مناسبت‌های مختلف مذهبی مراسم روضه خوانی و عزاداری برگزار می‌کرد، مؤسس هیئت آل‌احمد و از هیئت‌های پر مخاطب تهران قدیم بود. این تصویر تاریخی، جمعی از اعضای این هیئت را نشان می‌دهد. آیت‌الله سیداحمد طالقانی در ردیف اول نفر وسط و به همراه تعدادی از اعضای هیئت و نیز فرزندانش دیده می‌شود. خانه و مراسم مذهبی این روحانی، محل اجتماع علما و روحانیون تهران و گاه مکانی برای برگزاری جلسات سری علیه سیاست‌های سرکوبگرانه استبداد رضا شاهی به شمار می‌رفت.

سوزه روز

دلبری کردن روی دیوارهای نانوايي

شهروند متمدن، شهروندی است که برای زیبایی و آبادانی شهرش، تنها از مسئولان و دیگر شهروندان توقع نداشته باشد؛ شهروند متمدن، کسی است که برای زیبایی شهر، خودش هم گوشا باشد و هر کجا که توانست، خودش نیز دست و آستین بالا بزند و در محله‌اش، طرح و نقشی نو در اندازد تا دیگر شهروندان و رهگذران، میخکوب شوند و چشم‌هایشان نواخته شود و دل‌هایشان حال بپایند. این روزها اگر گذرتان به پیچ شمیران افتاده باشد و در خیابان شرعیتی، کمی بالاتر از خیابان حقوقی قدم زده باشید، حتماً نگاه مهربانان به دیوارهای نمکین و جذاب نانوايي سر کوچه ببرچند افتاده‌است؛ نانوايي خوش ذوقی که دیوارهای قدیمی مغازداش را به تابلوهای کارتونی جذابی تبدیل کرده تا اهالی محل از دیدن آنها، لذت ببرند و از ماندن در صف گلیاگانی، خسته نشوند. در واقع صاحب «نان سنگکی خوب گلیاگانی»، نمونه‌ای از یک شهروند متمدن و خوش ذوق است. او با این حرکت خلاقانه، دیوارهای بی‌جان و قدیمی مغازداش را به یک گالری هنری زنده و امروزی تبدیل کرده و علاوه بر پختن نان‌های بابرکت و داغ، چشم و دل پچه‌های محلس را هم براز زیبایی و عطر و رنگ می‌کند.

